

TIEDOTE VUODEN 2017 KUNTAVAALEISTA

Suomi jakautuu kuntiin, joilla on perustuslain mukaan itsehallinto. Kunnat päättävät monista asukkaita koskevista asioista.

Kunnan ylin päättävä elin on asukkaiden valitsema valtuusto. Valtuuston jäsenet eli valtuutetut valitaan kuntavaaleilla neljäksi vuodeksi kerrallaan. Seuraavat kuntavaalit ovat **sunnuntaina 9.4.2017**.

Kuntavaaleissa voivat äänestää ja asettua ehdolle Suomen kansalaiset sekä tietyillä ehdoilla kunnassa asuvat muiden maiden kansalaiset. Äänestäminen on Suomessa vapaaehtoista.

Ahvenanmaan maakunnan alueella ei ole kuntavaaleja vuonna 2017.

Äänioikeus – kuka saa äänestää

Saat äänestää kuntavaaleissa, jos olet Suomen tai jonkin muun Euroopan unioniin kuuluvan maan, Islannin tai Norjan kansalainen ja täytät seuraavat edellytykset:

- täytät viimeistään vaalipäivänä (9.4.2017) 18 vuotta
- sinulla on kotikunta Suomessa viimeistään 17.2.2017

Jos olet jonkin muun maan kansalainen, saat äänestää kuntavaaleissa, jos

- täytät viimeistään vaalipäivänä (9.4.2017) 18 vuotta
- sinulla on ollut kotikunta Suomessa yhtäjaksoisesti vähintään kahden vuoden ajan ennen 17.2.2017

Kotikunta määräytyy kotikuntalain perusteella. Yleensä kotikunta on se kunta, jossa asut.

Vuoden 2017 kuntavaaleissa kotikunta määräytyy sen mukaan, mikä kunta on merkitty äänestäjän kotikunnaksi väestötietojärjestelmään 17.2.2017 klo 24.

Tarvittaessa voit tarkistaa kotikuntatiedon maistraatista.

Kuntavaaleissa saa äänestää vain oman kotikunnan ehdokasta.

Ilmoitus äänioikeudesta tulee kotiin

Väestörekisterikeskus ja maistraatit pitävät äänioikeusrekisteriä, jossa ovat kaikkien äänioikeutettujen tiedot. Äänioikeusrekisteriin ei tarvitse erikseen ilmoittautua.

Maistraatti lähettää viimeistään **16.3.2017** ilmoituksen äänioikeudesta eli ilmoituskortin jokaiselle äänioikeutetulle, jonka osoite on tiedossa. Ilmoituskortissa on ohjeita äänestämisestä.

Vaalikelpoisuus – kuka saa olla ehdokas

Olet vaalikelpoinen eli voit asettua ehdokkaaksi kotikuntasi kuntavaaleissa, jos täytät seuraavat edellytykset:

- kunta, jossa aiot asettua ehdokkaaksi, on kotikuntasi
- sinulla on äänioikeus jossakin kunnassa
- et ole vajaavaltainen eli holhouksen alainen.

Eräät valtion virkamiehet ja kunnan johtavat virkamiehet ja työntekijät eivät kuitenkaan ole vaalikelpoisia.

Ehdokkaiden asettaminen kuntavaaleihin

Kuntavaaleissa voivat asettaa ehdokkaita

- rekisteröidyt puolueet
- äänioikeutetut, jotka ovat perustaneet valitsijayhdistyksen.

Valitsijayhdistyksen perustamiseen tarvitaan vähintään kymmenen äänioikeutettua kunnan asukasta, eräissä pienissä kunnissa vain kolme tai viisi asukasta.

Kahdella tai useammalla puolueella on oikeus muodostaa vaaliliitto. Kahdella tai useammalla valitsijayhdistyksellä on oikeus muodostaa yhteislista.

Puolueella, vaaliliitolla tai yhteislistalla saa olla kunnassa ehdokkaita enintään puolitoista kertaa se määrä kuin valtuutettuja valitaan. Valtuustoihin valitaan kunnan asukasluvusta riippuen vähintään 13–79 valtuutettua.

Kullakin ehdokkaalla on oma numero. Ehdokkaista laaditaan paperille painettu ehdokaslistojen yhdistelmä, johon ehdokkaat merkitään numerojärjestyksessä alkaen numerosta 2. Ehdokkaat on yhdistelmässä ryhmitelty puolueittain ja yhteislistoittain. Kustakin ehdokkaasta yhdistelmässä on seuraavat tiedot: nimi, ehdokasnumero ja ammatti. Lisäksi ehdokaslistojen yhdistelmästä käy ilmi

- mitkä puolueet ovat muodostaneet vaaliliiton
- mitkä valitsijayhdistykset ovat muodostaneet yhteislistan
- mitkä puolueet eivät kuulu vaaliliittoon
- mitkä ehdokkaat ovat yhteislistan ulkopuolella olevia ehdokkaita.

Ehdokaslistojen yhdistelmä laaditaan 9.3.2017.

Äänestysajat

Voit äänestää joko vaalipäivänä sunnuntaina 9.4.2017 tai ennen vaalipäivää ennakköäänestyksessä. Voit äänestää vain kerran. Kahdesti äänestämisestä on säädetty rangaistus rikoslaissa.

Ennakköäänestys:

Ennakköäänestys alkaa **keskiviikkona 29.3.2017**.

Ennakköäänestys päättyy ulkomailla **lauantaina 1.4.2017** ja Suomessa **tiistaina 4.4.2017**. Eräissä ennakköäänestyspaikoissa äänestysaika on lyhyempi.

Voit äänestää ennakkoon missä tahansa ennakköäänestyspaikassa kotimaassa tai ulkomailla. Ennakköäänestyspaikkoja ovat

- kotimaassa kuntien määräämät ennakköäänestyspaikat, usein esimerkiksi kuntien virastot tai postit
- useat Suomen edustustot ulkomailla
- laitokset, kuten sairaalat, sosiaalihuollon toimintayksiköt ja rangaistuslaitokset. Laitoksissa voivat äänestää vain niissä hoidettavana olevat tai niihin otetut henkilöt.
- suomalaiset laivat, jotka ovat ulkomailla ennakköäänestysaikana. Laivassa saa äänestää vain laivan henkilökunta, matkustajat eivät voi äänestää laivassa.

Äänestys vaalipäivänä:

Vaalipäivän äänestys on **sunnuntaina 9.4.2017 kello 9–20**.

Voit äänestää vaalipäivänä vain siinä kunnassa ja sillä äänestyspaikalla, joka on merkitty sinulle lähetettyyn ilmoituskorttiin.

Kotiäänestys:

Jos kykysi liikkua tai toimia on rajoittunut siinä määrin, että et pääse ilman kohtuuttomia vaikeuksia äänestyspaikalle, voit äänestää kotona ennakköäänestysaikana. Kotiäänestykseen pitää ilmoittautua viimeistään **tiistaina 28.3.2017** ennen kello 16.

Ilmoittautuminen tehdään kotikunnan keskusvaalilautakunnalle. Samassa taloudessa asuva omaishoitaja voi tietyin edellytyksin äänestää samalla kertaa.

Näin äänestät

Äänestys tapahtuu äänestyspaikalla. Voit äänestää vain yhtä ehdokasta, joka on merkitty oman kuntasi ehdokaslistojen yhdistelmään.

1) Todista henkilöllisyytesi vaalivirkailijalle eli näytä passi, henkilökortti, ajokortti tai muu vastaava asiakirja. Vaalivirkailija antaa sinulle äänestyslipun.

2) Mene äänestyskoppiin. Äänestyskopissa saa olla kerrallaan vain yksi henkilö.

3) Merkitse äänestyslippuun sen ehdokkaan numero, jota äänestät. Saat äänestää vain yhtä ehdokasta. Merkitse ehdokkaan numero äänestyslipun sisäpuolella olevaan ympyrään. Älä tee äänestyslippuun mitään muita merkintöjä. Taita äänestyslippu siten, että merkitsemäsi numero jää taitoksen sisäpuolelle eikä näy ulospäin.

4) Vie lippu kiinni taitettuna vaalivirkailijalle. Vaalivirkailija leimaa lipun.

5a) Jos äänestät äänestyspäivänä, pudota leimattu lippu vaaliuurna.

5b) Jos äänestät ennakoäänestyksessä, vaalivirkailija antaa vaalikuoren, johon suljet leimatun lipun.

Jos kykysi merkitä ehdokkaan numero äänestyslippuun on oleellisesti heikentynyt, saat käyttää äänestyksessä apuna valitsemaasi avustajaa tai vaalitoimitsijaa. Avustaja ei saa olla vaaleissa ehdokkaana oleva henkilö. Avustaja on velvollinen säilyttämään vaalisalaisuuden eli pitämään salassa äänestyksen yhteydessä saamansa tiedot.

Lisätietoja

- Lisätietoja vaaleista antaa kunnan keskusvaalilautakunta. Henkilökohtaista äänioikeutta koskeviin kysymyksiin vastaa maistraatti. Molempien osoitteet ja puhelinnumerot ovat ilmoituskortissa.
- Ennakoäänestyspaikkojen osoitteet ja aukioloajat, ehdokasrekisteri sekä muuta tietoa vaaleista on oikeusministeriön vaalisivuilla osoitteessa **www.vaalit.fi**.
- Tiedot kuntavaalien ehdokkaista ovat oikeusministeriön vaalisivuilla maaliskuun alkupuolella mennessä ja tiedot ennakoäänestyspaikoista tammikuun lopussa.